

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ I „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,50 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 8-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusta) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Drak i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. o. w Nowe Miasto.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowe Miasto-Pomorza.

ROK XIX

NOWE MIASTO LUBAWSKIE WTOREK, DNIA 15 SIERPNI 1939

N — Nr 97

1920 15 sierpnia 1939

Przed 19 laty historia Polski zanotowała jeden z najwspanialszych w życiu Narodu czynów: świetne zwycięstwo nad czerwoną bordą bolszewicką, zagrażającą nie tylko naszemu bytowi państwowemu, lecz także cywilizacji europejskiej, przed którą — w razie wygranej Sowietów — stała zagłada.

Zwycięstwo, osiągnięte nad Wisłą, dokonane w warunkach tak niezwykłych, tak ogromnie trudnych, Naród nazwał „Cudem nad Wisłą“, określeniem, które dla niektórych uszu jest niemiłe, niefortunne. Ale właśnie to, a nie inne określenie najlepiej oddaje mocne przekonanie Polaków, iż zwycięstwo polskie nad czerwonym wrogiem w takich okolicznościach — nie roztrząsamy tu przyczyn inwazji bolszewickiej — istotnie było wyrazem opieki Opatrzności nad nieokrzesanym jeszcze, nowopowstałym Państwem Polskim.

Jednym z głównych czynników, które przyczyniły się do zwycięstwa 15 sierpnia był żołnierz polski, jego też świętem przede wszystkim jest dzień Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Z myślą o nim obchodzimy pamiętną rocznicę, wiedząc, iż nie zawiedzie się na nim Polska, gdy przyjdzie do nowej, dalszej próby.

Wspaniałe są karty historii polskiej w tych miejscach, w których mówią o ówczesnym nastroju społeczeństwa polskiego, które zdobyło się na wspaniały zryw przez utworzenie w chwilach decydujących, w momencie silnego naporu armii bolszewickiej, oddziałów ochotniczych, szkolniaków młodych i niedoświadczonych, wykazujących jednak ogromny zapał i zdecydowanie, podziwiane nawet przez dowódców bolszewickich.

Warto przytoczyć z rozkazów i komunikatów wojskowych choć kilka urywków, charakteryzujących postawę walczących:

„Ze szczególnym uznaniem należy podkreślić bohaterską śmierć księdza Ignacego Skorupki, kapelana z 8 dywizji piechoty, który w

stule i z krzyżem w ręku przodował atakującym oddziałom“ (komunikat wojenny z dn. 16 sierpnia).

„Jestem dumny, że dowodziłem oficerami, którzy, dzieląc wszelki trud z żołnierzem, potrafili, jak sam widziałem, prowadzić boso pułk do ataku, iżej ranni uciekali ze szpitala na wiadomość, że oddziały ich w ciężkich znalazły się walkach; którzy po odniesieniu śmiertelnej rany prosili w odpowiedzi na moje zapytanie o ostatnie zlecenie o opiekę nad rannymi szeregowcami ich oddziałów. Dumny jestem, że pod moimi rozkazami służyli szeregowcy, którzy na chwilę przed śmiercią pytali o wieści z pola bitwy, a na wiadomość o polskim zwycięstwie konali z uśmiechem na ustach“ (rozkaz gen. Sikorskiego z dn. 28 sierpnia).

Postawa ludności cywilnej była także dzielna: „Przy obronie przyczółka (w Płocku) odznaczył się dowódca przyczółka major Mościński oraz ludność cywilna, która z całym poświęceniem i bohaterstwem brała udział w walkach ulicznych, ponosząc znaczne straty“ (komunikat z dn. 20 sierpnia).

„Dowódcy w dalszym ciągu meldują jednogłośnie o dzielnej postawie ludności cywilnej, która chwyciła za broń i walczy obok żołnierza“ (komunikat z dn. 23 sierpnia).

Tak walczyli Polacy! A jak zachowali się ci, których przygarnęła gościnną ziemią polską, którzy winni jej przede wszystkim za to, że byli wdzięczni. Ci potomkowie obcego nam rasą i religią narodu zostali scharakteryzowani następująco przez komunikaty wojenne:

„Stwierdzono w tym okręgu (pod Dubienką), że walczy po stronie bolszewickiej oddział ochotniczy żydowski z Włodawy“ (komunikat z dn. 11 sierpnia).

„Po zajęciu przez I dywizję Legionów w dn. 22 bm. Białegostoku, trwały w samym mieście

jeszcze przez 20 godzin zaciekłe walki uliczne z przybyłą na pomoc z Grodna 55 dywizją sowiecką i miejscową ludnością żydowską, która wydatnie zasilła szeregi bolszewickie“ (komunikat z dn. 24 sierpnia).

„W czasie cofania się gen. Szeptycki trzykrotnie przysyłał do Naczelnego Dowództwa W. P. raporty o zdradzie oficerów Żydów, zaś pod Radzymińnem batalion wartowniczy, składający się z Żydów, przeszedł na stronę bolszewików“ („Dzieje Polski“ prof. W. Sobieskiego, t. III, str. 232).

Należy stale pamiętać o treści komunikatów wojennych z r. 1920!

Uprzytomić sobie również trzeba, że w razie ewentualnej przyszłej rozgrywki między sąsiadem zachodnim a Narodem Polskim, zdecydowanym aż do ostateczności bronić swej niepodległości, inne są cele wojenne Żydów, a inne Polski.

Polityka żydowska dąży do usunięcia wroga jej — Hitlera, a po jego upadku Żydzi stali się natychmiast zdecydowanymi patriotami niemieckimi.

Cały komplet Żydów jechał w r. 1920 do Warszawy jako „rząd republiki bolszewickiej Polski“, nie możemy tedy zapominać w dzisiejszym napiętym okresie stosunków polsko-niemieckich, iż dalsze usuwanie wpływów żydowskich w Polsce to kontynuowanie „Cudu nad Wisłą“.

Manifestacje 15-sierpniowe Obóz Narodowy obchodzić będzie w roku bieżącym pod hasłem obrony naszych granic i Polaków w Niemczech.

Pamiętając o Grunwaldzie i „Cudzie nad Wisłą“, cudzie zrywu serc i rąk polskich, uzbrojonych w karabiny, dla obrony najświętszych wartości każdego Polaka, ufni jesteśmy, iż karty dziejów dzięki Opatrzności Bożej i męstwu żołnierza polskiego zapiszemy nowym zwycięstwem i rozszerzeniem granic naszej Ojczyzny.

Polska zadecyduje czy Anglia ma walczyć!

Londyn. B. lord admirał Duff Cooper w artykule „Evening Standard“, zatytułowanym „Jeśli Polacy postanowią walczyć“, omawiając dzisiejszą sytuację międzynarodową, stwierdza, że W. Brytania posiada obecnie konkretne zobowiązania międzynarodowe, których nie posiadała w czasie zeszłorocznego kryzysu.

Dziś W. Brytania zobowiązana jest walczyć, jeśli niepodległość Polski zostałaby zagrożona, przy czym decyduje o tym, czy W. Brytania ma walczyć, pozostawiona jest w rękach Polski.

Duff Cooper podkreśla, że rząd brytyjski postąpił słusznie, wiążąc się z Polską obustronnymi gwarancjami.

Sojusz Japonii z „osią“ postanowiony?

Rzym. Ambasador japoński w Rzymie Shiratori udzielił przedstawicielowi jednej z agencji amerykańskich wywiadu, w którym oświadczył, że „decyzja Japonii co do przystąpienia do sojuszu włosko-niemieckiego nie stoi w żadnym związku z wypowiedzeniem przez Stany Zjednoczone traktatu handlowego amerykańsko-japońskiego ani też z sytuacją w Tientsinie ani wreszcie z rokowaniami angielsko-japońskimi, prowadzonymi w Tokio. Decyzja ta nie ma również nic wspólnego z rokowaniami, zmierzającymi do sojuszu angielsko-francusko-sowieckiego. Decyzja Japonii została powzięta, zanim wydarzenia obecne nastąpiły, a rozmowy odbyły się przede mną w Cernobbio z ambasadorem japońskim w Berlinie gen. Oshima miały na celu opracowanie i wykończenie projektu układu“.

Włosi schwytali i rozstrzelali szajkę szpiegów niemieckich.

Paryż. Wielką sensacją w Rzymie i w całym Włoszech wywołało skonfliktowanie organu Watykańu „Osservatore Romano“.

Według wiadomości, nadeszłych do Paryża, konfiskata „Osservatore Romano“ nastąpiła wskutek zamieszczenia sensacyjnej informacji o wykradaniu przez szpiegów niemieckich tajemnic wojskowych Włoch.

Ma się tu do czynienia z wielką aferą szpiegowską. W słynnym włoskim mieście lotniczym, Guidonia, znajdującym się w pobliżu Rzymu, aresztowano 8 inżynierów, 4 techników i 38 pilotów, których postawiono w stan oskarżenia o współdziałanie z obcym wywiadem.

Trybunał dla spraw szpiegowskich, który po krótkiej rozprawie skazał wszystkich winnych na karę śmierci, wraz z „asem“ wywiadu niemieckiego, Hermanem Bergiem na czele.

W środę rano z braskiem dnia, skazanych wywieziono w okolice Rzymu i wszystkich stracono salwą w plecy.

Nazwiska straconych inżynierów, techników i pilotów z wyjątkiem Berga są czysto włoskie. Koła miarodajne dementują wiadomość o rzekomym ataku sercowym Mussoliniego.

Wydalony z Rzymu za wiadomość o chorobie dyktatora.

Rzym. Kierownik biura „United Press“ w Rzymie redaktor Iekens otrzymał od władz policyjnych wezwanie, by opuścił natychmiast Włochy.

Policeja zamknęła i oplotczytowała biuro „United Press“ w Rzymie — nie podając żadnych motywów tego zarządzenia.

Wydalenie korespondenta „United Press“ nastąpiło niewątpliwie wskutek podanych przez niego wiadomości o ciężkiej chorobie Mussoliniego.

Rozmowy sztabowe w Moskwie.

Moskwa. Przedstawiciele angielskiej misji wojskowej i ambasador angielski sir William Seeds oraz delegacja francuska z ambasadorem Naggletem złożyli wizytę kurtuazyjną komisarzowi Woroszyłowi oraz premierowi Mołotowowi.

Audiencja u marszałka Woroszyłowa odbyła się w gmachu sztabu generalnego. W imieniu misji zagranicznych powitał marszałka Woroszyłowa gen. Doumenc, który przekazał mu pozdrowienie gen. Gamelin.

Na propozycję marszałka Woroszyłowa rozmowy sztabowe anglo-francusko-sowieckie rozpoczęły się w sobotę o godz. 11 w salonie pałacu Spiridonowka, dawnej rezydencji Mołotowa.

Obserwator Polski w rokowaniach moskiewskich.

Paryż. Prasa zaznacza, że Polska nie weźmie udziału w oficjalnym udziału w rokowaniach militarnych, które rozpoczną się w Moskwie, jednakże polski attache wojskowy będzie pełnił funkcję łącznika. Później zapewne Polska weźmie także oficjalnie udział w rokowaniach, które będą trwały około 3 tygodni.

Także Rumunia nie może być wyłączone od udziału w rokowaniach, ponieważ tematem nr 4 będą m. in. zarządzenia na wypadek napadu na Rumunię.

Rzym zaprzecza o niemieckiej aferze szpiegowskiej.

Rzym. Włoskie koła półurzędowe, zainteresowane w sprawie wiadomości, ogłoszonych zagranicą na temat afery szpiegowskiej w Guidonia, dementują je.

KOBIETA - SZPIEG

(Ciąg dalszy).

Zofia, ściskając rękę Marcellego, mówiła dalej:
 — Przepraszam pana za wyrządzone mu przykrość — czy —
 Marcell nie mógł słowa wykrztusić...
 — Nie wolno mi śpiewać, gdy sama — dokończyła.
 — Dlaczego? — zapytał.
 — Bo te pleśń budzą w moim sercu dawne wspomnienia, bardzo przykre i bolesne...
 Marcell porwał jej rękę.
 — Pani — rzekł mocno wzruszony. — Ma pani zaufanie do mnie, proszę mi się zwierzyć. Piękna Włoszka zdawała się wahać.
 Marcell ponowił swoją prośbę.
 — Nie, nie, nie! — zawołała, wyrwijając swoją rękę z jego dłoni.
 — Nie mogę mówić... — nie pytaj pan więcej: A po chwili zamknęła fortepian i z twarzą już wesołą rzekła:
 — Nie mówmy o mnie! Proszę, niech pan o sobie opowiada.
 Marcell, ujrawszy to nagle przejście z płaczu w śmiech, nie mógł sobie zdać sprawy z tego, co się dzieje...
 Przypatrywał się pięknej i wesołej już teraz pani Vignoli i nie mógł mówić.
 Wówczas pani Vignola przybliżyła się do Marcellego i ujęła jego rękę.
 — Pan jest strasznie wzruszony — rzekła zmienionym głosem. Musiałeś pan zbyt prędko iść, nieprawda?
 Marcell bezwiednie potrząsnął przecząco głową.

— A zatem, co panu dolega? — zapytała troskliwie. Wyjdźmy z salonu, bo tu chłodno, a pan jest strasznie spocony.
 Marcell dał się prowadzić pięknej Włoszce, jakby był małym dzieckiem.
 Weszli do ogrodu, stąpając z wolna i od czasu do czasu przemówili do siebie kilka słów.
 W końcu, gdy już kilka razy obeszlili tę aleję, usiedli na jednej z ławek, rozpoczynając na nowo rozmowę.
 Pani Vignola i Marcell nie przypuszczali, że w tym samym ogrodzie, gdzie oni oboje spacerowali, znajdował się ktoś, kto nieustannie wodził za nimi okiem, który bacznie uszy i oczy wysyłał na zwłady.
 Zatopieni w sobie, nie słyszeli, nie widzieli nic poza sobą a tu kroczył za obójcem — w miarę możności, nie opuszczając ich na chwilę — człowiek krokiem ostrożnym, powolnym...
 Był to Baudoin.
 W pierwszej chwili, gdy zobaczył wchodzącego do mieszkania Marcellego, wierny sługa postanowił już wrócić do domu, będąc pewnym, iż niczego się teraz nie dowie.
 Rozejrzał się dokoła, czy nikt nie nadchodził, któryby mógł zdradzić jego obecność w tej willi, do której oby nie miał prawa wstępu...
 Baudoin przekonał się, iż obawy jego były płonne; toteż wówczas chryzą krokiem przybliżył się do otwartego okna, skąd śpiew płynął — i stanął tam skulony.
 Czekał...
 Zadnego jednak słowa nie mógł uchwycić, gdyż śpiew i muzyka fortepianowa w zupełności

tłumły głosy ludzkie. Baudoin stanął, przybliżył twarz więcej ku oknu — wszelkie wysiłki okazały się daremnymi.
 Stary sługa miał już właśnie odejść, gdy ujrzał wychodzących już razem Zofię i Marcellego.
 Od tej chwili właśnie nie przestał ich śledzić. Przede wszystkim pragnął ujrzeć twarz pani Vignoli, ażeby doszukać się jakiegoś podobieństwa z „tamtą”, która zabiła starego generała de Tremont. Baudoin drgnął — sam nie pojmując czemu w jego umyśle tamta kobieta łączyła się z tą, nie widział atoli w tym fakcie nic nieprawdopodobnego. Przeciwnie podejrzenia jego coraz więcej się utrwały.
 Uprzątnięszy sobie rzecz tę dokładnie, przypomniał sobie, iż twarzy tamtej kobiety właściwie nie widział, nocne mroki nie pozwoliły mu wówczas — choć się tak usiłnie o to starał — ujrzeć oblicze tej nienawistnej kobiety.
 Miał jednak niezawodnie — Baudoin był o tym głęboko przekonany — znak, po którychby od razu poznał tożsamość danej osoby...
 Jeszcze teraz zdawało się wliernemu słudze, iż czuje tę silną, czarującą woń, która szła od tej kobiety; a w uszach drgały jeszcze dźwięki jej głosu...
 Baudoin niechylnieby ją poznał — tak myślał, czekając z upragnieniem chwili, w której pani Vignola przemówi.
 Wreszcie, gdy pani Vignola wraz z Marcellem usiedli w altance, okrażonej dokoła dużymi drzewami, — Baudoin ukrył się pod jednym z nich.
 — O czym? o czym to mówią? — myślał Baudoin, ocierając rześisty pot z czoła.

rozłożeniu na cztery raty w myśl zasad poprzedniego punktu.

II. Zmiany dotyczące spłaty zaległych rat kapitałowych płatnych przed dniem 1 stycznia 1939 r.

6. W przypadku, gdy dłużnik zalega ze spłatą rat kapitałowych, termin płatności których według dotychczasowych warunków układu konwersyjnego upłynął przed dniem 1 stycznia 1939 r., instytucja wierzycielska winna rozłożyć ogólną sumę tych zaległości na trzy równe raty.

Ustalone raty, dotyczące spłaty zaległych rat kapitałowych sprzed dnia 1 stycznia 1939 r., dłużnik obowiązany jest spłacić łącznie z nowo wyznaczonymi ratami dla spłaty kapitału długu w r. 1939 i 1940 w myśl przepisów pkt. 2 i 3 niniejszego okólnika.

Zaległości z tytułu odsetek nie ulegają rozterminowaniu.

Wszczęta przez instytucję wierzycielską egzekucja w poszukiwaniu zaległych rat kapitałowych, płatnych przed dn. 1 stycznia 1939 r., winna być przez instytucję wierzycielską zawieszona z uwagi na to, że spłata tych zaległości w myśl ustępów 1 i 2 niniejszego punktu ulega rozłożeniu.

7. Dłużnik zostaje z samego prawa pozbawiony ulg, przewidzianych w niniejszych przepisach, jeżeli nie ureguluje w oznaczonym terminie którejkolwiek z rat rozłożonych zaległości.

W tym przypadku dłużnik obowiązany będzie spłacić należność z tytułu przypadających rat kapitałowych według dotychczasowych warunków układu konwersyjnego, a zawieszoną egzekucję w poszukiwaniu zaległych rat kapitałowych instytucja wierzycielska może wznowić.

III. Zawładnienie dłużników o zmianach płatności rat kapitałowych.

8. Zmiana wysokości rat kapitałowych i terminów ich płatności, przypadających w r. 1939 i 1940 wg dotychczasowych postanowień układu konwersyjnego, jak również rozłożenia na trzy raty spłaty zaległych rat kapitałowych sprzed dnia 1 stycznia 1939 r. następują z samego prawa, jednak instytucja wierzycielska zmiany te wprowadzi do układów konwersyjnych i o dokonanych zmianach zawiadomi dłużników.

IV. Spłata papierami wartościowymi.

9. Nowo wyznaczone raty kapitałowe, przypadające do zapłaty w r. 1939 i 1940, jak również rozterminowane zaległości mogą być spłacane papierami wartościowymi na zasadach rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 marca 1938 r. (Dz. U. R. P. nr 21 poz. 179) oraz okólnika Banku Akceptacyjnego S. A. nr 6.

10. Dłużnik może spłacić papierami wartościowymi raty kapitałowe, płatne do dnia 31 grudnia 1940 r. w wysokości przewidzianej w dotychczasowych warunkach układu konwersyjnego, jednak w tym przypadku nie może korzystać z ulg omawianych w niniejszym okólniku.

Kredyty dla rolnictwa.

W związku z rozpoczętym okresem przyznawania kredytów na zastaw zboża, Min. Rolnictwa i Reform Roln. skierowało instrukcję do władz administracyjnych w kraju, w której podkreślono, iż w bież. r. rząd przywiązuje szczególnie znaczenie do akcji kredytów zbożowych.

O ile bowiem od szeregu lat kredyty te miały na celu doprowadzenie w dostatecznej mierze do

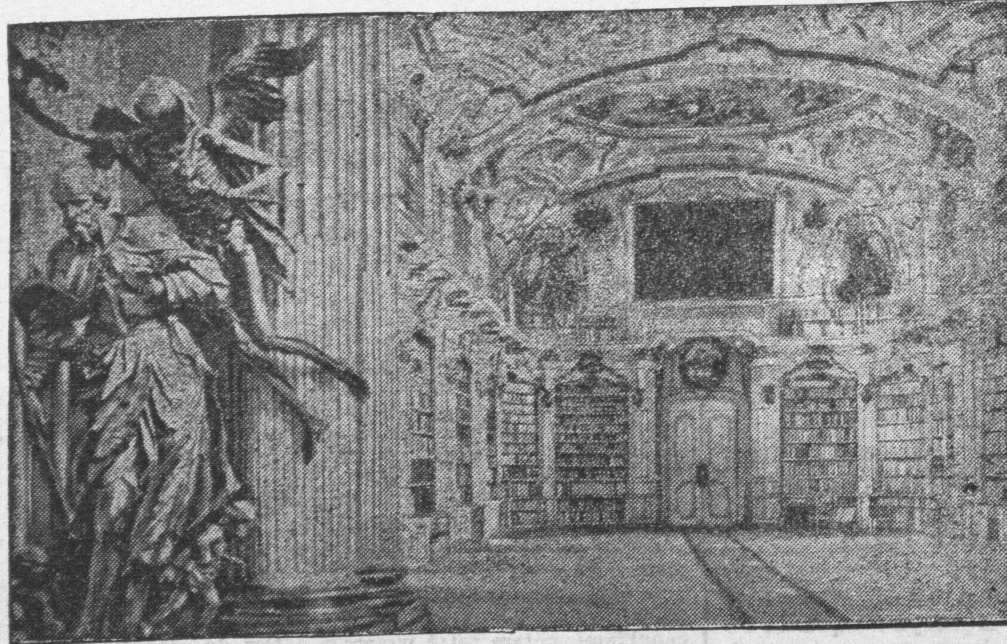
rolnictwa kapitałów obrotowych oraz miały przeciwdziałać sezonowym wahanom cen w okresie poźniowym, o tyle w roku bież. kredyty zastawne stanowią winny również czynnik sprzyjający w tworzeniu zapasów aprowizacyjnych. W tym celu Min. Roln. i Ref. Roln. wysunęło inicjatywę zorganizowania na terenie poszczególnych województw specjalnych konferencji z instytucjami kredytowymi, organizacjami rolniczymi oraz instytucjami handlowymi, zainteresowanymi w uzyskaniu kredytów. Celem tych konferencji ma być m. in. usunięcie ewtl. niedociągnięć organizacyjnych, jakie mogłyby wyniknąć w toku akcji, które mogłyby działać hamująco na rozwój akcji w terenie.
 Jednocześnie w razie wykorzystania dotychczasowych przydziałów kredytów zbożowych postanowionych już do dyspozycji instytucji wierzycielskich na terenie poszczególnych województw, na wniosek odpowiednich wojewodów, dokonywany będzie dodatkowy przydział kredytów.

Wartość pieniądza.

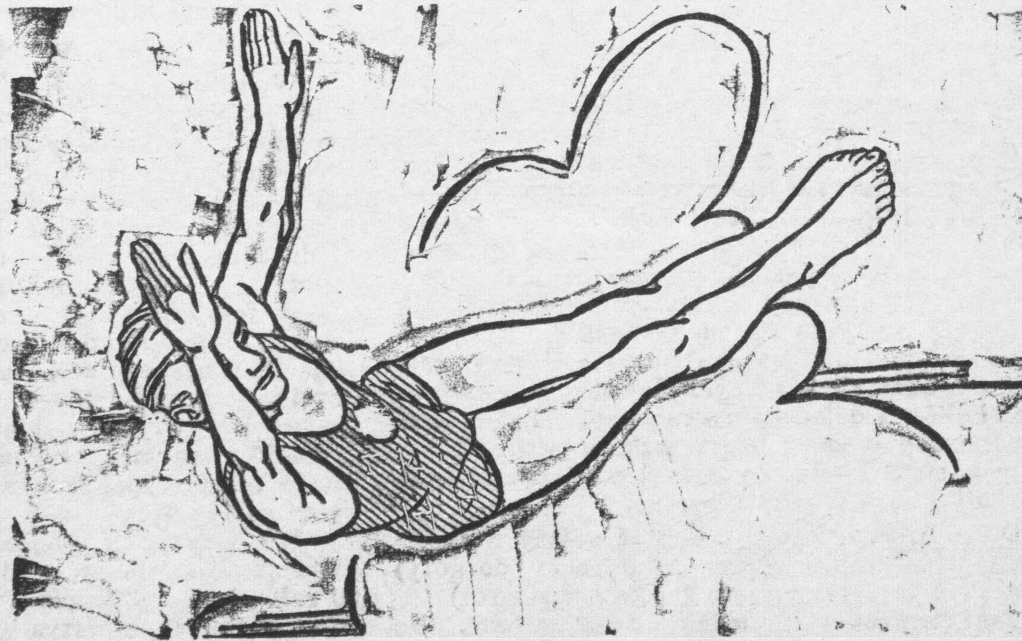
Dentysta małomiasteczkowy, wyrwijając ząb wieśniakowi, klnie przy daremnym wysiłku:
 — Cóż u stu piornów, cały kwadrans męcę się nad tym paskudnym zębiskiem i nie mogę go wyciągnąć!
 Na to chłop:
 — Ba, lekkiej pracy wam się zachciało? Za minutę 3 złote zarobię? Nie, pomordujecie się jeszcze z pół godziny.

Młoda mężatka.

— Cóż to żoneczko? Tylko ser na obiad?
 — Tak mój drogi. Wzidysz, gdy kotlety zaczęły się palić i wpadły do kompotu, musiałam użyć zupy do gaszenia.

Część słynnej biblioteki Admont w Pradze została sprzedana. Oto fragment tej biblioteki.

Efektowny skok z trampoliny.